

Proponitur enim non raro populo tum in concionibus, tum in libellis Confraternitatum, quod qui huic illive Confraternitati adscripti sint, signum seu habitum confraternitatis gesta verint, ac levissima pietatis opera in honorem hujus illiusve Sancti fecerint, certam sibi de salute æterna securitatem promittere possint; vel securi esse queant, quod sine Pœnitentiæ Sacramento, & vera conversione ex hac vita non eripiantur.

XXXVIII. Similia ad commendationem Confraternitatum dicta, ut hoc pacto plures ad eas, & consequenter ad suas Ecclesias cum oblationibus attrahant, quid aliud parere in populo possunt, quam *audaciam peccandi*; & occasionem incidendi in "abominandam", vanitatem ac superstitionem eorum, qui certò pollicentur, non ex hac vita migraturos sine pœnitentiâ & Sacramento eos, qui hunc vel illum ex divinis coluerint; quemadmodum loquitur Synodus P. I. Cameracensis tit. De Sanctis cap. 6.

XXXIX. Synodus hic respicere ad vanam ac superstitiosam vulgi fiduciam in cultu S. Barbaræ admodum verisimile est; innuitque Molanus in historia SS. Imaginum lib. 3. cap. 52.

De hac sancta, jam pridem proditum fuit, uti testatur Georgius Colvenerius Doctor Theologus Duacensis in notis ad librum 2. Cantipratani De Apibus cap. 28. num. 25. "Quod quicumque eam coluerit Sacramentorum Confessionis & Eucharistiæ particeps efficietur antequam, quam ex hac vita demigret... Hinc est (ait Colvenerius) quod in Francia & in locis adjacentibus S. Barbaram Matrem confessionis appellant, adjiciantque laici, penè omnes in generali confessione quæ præmittitur, Sacramentali hæc verba: *Et Domine S. Barbara matri confessionis*."

Cum ipsa cameracensis Diœcesis adiaceat Regno Franciæ verisimile est & in hanc Diœcesim eam populi persuasionem fuisse inductam; ut propterea Synodus hæc merito reprobarerit abominandam illam & superstitiosam vanitatem, quæ persuadebatur, certò quem non emigraturum ex hac vita, qui S. Barbaram aliumve de Divis coluerit.

Quin & in hisce partibus hæc persuasio nota fuerit, vix dubitati fuit Synodus D. Mechliniensis tit. 14. cap. 1. iisdem penè verbis, abominandam hanc vanitatem & superstitionem reprobandam.

XL. Huc abominandæ vanitati & superstitioni fomentum adhuc suppeditant aliqui libelli idiomate vulgari de Confraternitate, & vita hujus Sanctæ conscripti; qui & passim in manibus laicorum versantur; in quibus scribitur. Cum esset Martyrio proxima, ipsam postulatæ a Deo ut existentibus *in exitu* vita succurrere posset. Ad hanc autem postulationem recepisse hoc Divinum responsum: Deum facturum quodcumque pro Cultoribus postulaverit.

Post hæc duo subjunguntur, quæ specialiter Cultoribus suis sit impetrata. Primò quod eos liberabit a subitanea morte, eis necessariâ peccatorum contritione impetrata. Secundò, quod suos cultores non finet migrare ex hac vita sine Sacramento pœnitentiæ, Eucharistiæ, & extrema Unctionis.

XLI. Hæc autem vulgaribus hominibus proposita, imprimere nata sunt abominandam illam vanitatem & superstitionem, qua certò sibi pollicentur se non emigraturos ex hac vita, si S. Barbaram coluerint, idque eo genere cultus, qui in hujusmodi libellis præscribi consuevit; puta jejunando in ejus profesto, audiendo Missam quæ in ejus honorem celebrari solet; aut quotidie aliquas precatiunculas recitando.

Quod in hi. libellis de S. Barbara ejusque Cultoribus dicitur, non minus perniciosè, nec minori cum populi scandalo in plurium aliarum Confraternitatum libellis proponitur & asseritur; puta quod qui huic illive Con-

fraternitati adscriptus fuerit, signumque seu habitum Confraternitatis portaverit, præcesque in regulis præscriptas recitaverit, aliave quædam levia pietatis opera exercuerit, non morietur sine Sacramento; nec antequam confessus fuerit, perdet loquelam aut usum rationis: quod inscriptum & Sodalem esse Confraternitatis sit signum per magnum præordinationis & prædestinationis ad gloriam, aliaque similia; quæ indubiè plurimos nata sunt inducere ad abominandam illam vanitatem & superstitionem de qua supra.

Ex qua persuasione ulterius contingit, quod per illam externam, & sibi suisque cupiditatibus parum ad versa pietatis qualiacumque exercitia, credant sibi viam ad salutem esse apertam; nulla sit amplius de vitæ morumque emendatione, nulla de vera cordis conversione sollicitudo, nullusque labor; imò omnis solida veraque tandem pietas quasi exulet; solaque umbra quædam pietatis superesse videatur.

XLII. Huic vanitati & superstitioni aliam addunt Synodi præcitatæ, illorum nimirum, "qui certo numero & præscripta forma Missarum vel precum affert, mant certas designatasque animas è purgatorio semper liberat; uti loquitur citata Synodus D. Mechliniensis. Quod & iisdem verbis expressit, & planè reprobandum declaravit citata Synodus Cameracensis.

XLIII. Ad hæc, si Episcopi visitando confraternitates unâ examinent Confraternitatum libellos, qui passim laicorum & vulgatum manibus teruntur, invenirent quàm plurimos de quibus jam pridem citata Synodus Cameracensis locuta est in suo De Indulgentiis Decreto præcipiens, ut Parochi populum suum "diligenter admoneant, ne circumforaneis quibusdam, aut etiam impressis libellis temerè fidem adhibeant, qui ex levibus, vanis & superstitiosis causis exorbitantes indulgentias pollicentur: cum indulgentiæ non nisi ex piis & rationabilibus causis concedi debeant.

Idipsum monet Synodus P. I. Mechliniensis tit. De Indulgentiis, etiam si hujusmodi libelli etiam cum privilegio impressi fuerint; additque. "Potissimum si promissiones contineant certorum effectuum, periculorum, scilicet evitacionem, à gladiis, à tormentis, ab aquis, à peste, aut liberationem certam à Purgatorio. Quemadmodum & Missis quibusdam, & precibus certo numero recitandis, affixas, alicubi videre licet.

XLIV. Non tantum ingens farrago indulgentiarum, etiam plenissimarum, idque frequenter cum liberatione animarum ex purgatorio ex levissimis causis in dictis libellis reperitur; sed insuper in quibusdam occurrit quædam formula absolutionis, Sodalibus Confraternitatis in fine vitæ impendendæ, qua & a reatu, omnibusque simul pœnis peccatorum absolvuntur; & ipsi innocentæ Baptismali restituntur sub hac verborum forma: "Remitto per Plenariam Indulgentiam omnem pœnam in purgatorio tibi debitam pro præmissis, & restituo te illi innocentæ, & puritati quam in Baptismo accepisti, ita quod decedenti tibi ab hoc sæculo clausæ sint portæ pœnarum & apertæ januæ deliciarum Paradisi, & si hac vice non morieris, salva sit tibi gratia quando fueris in articulo mortis. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

XLV. Per se satis patet, quam proclive sit, ut hac absolutionis promissione populo facta & in libellis Confraternitatum proposita, ipse etiam populus, in quamdam præsumptuosam securitatem de non sustinendis pœnis purgatorii incidat; modo huic Confraternitati fuerit inscriptus, atque levissima pietatis opera in regulis expressa perolverit.

XLVI. Verisimile est hanc absolutionis formulam ab aliquo Confraternitatis Zelatore (ut plures ad Confraternitatem alliceret; quo motivo indubiè & alia exorbitantes gratiæ Confraternitatibus sensim asserere (unt)

(sunt) fuisse propositam; ea forsitan occasione, quod alicubi in venerit, vel audiverit, Confratribus concessam esse indulgentiam plenariam in articulo mortis; qualis penè in omnium Confraternitatum hodiernis libellis asseritur. Hujus igitur effectum & efficaciam ut fortius exprimeret, & explicaret; majoremque de hac gratia Confratribus indulta idæam imprimeret, ipsamque Confraternitatem hoc titulo amplius commendabilem redderet, ipsum plenissimum indulgentiæ plenariæ effectum hæc formula exprimere voluit, atque ita eam indulgentiam communicare ac si revera moribundus plenissimum omnium pœnarum indulgentiam semper consequeretur.

Quidquid sit de origine hujus absolutionis ejusve formulæ, sat notorium est, hanc formulam absolutionis sic expressam, aliam prorsus ideam vulgaribus imprimere, quàm solius indulgentiæ plenariæ in articulo mortis consequendæ pollicitatio.

Hæc aliaque in Confraternitatum libellis occurrentia; atque ad extollendam earum utilitatem & prærogativas; dum ad proprium quæstum à Præfatis & Directoribus Confraternitatum multoties asseruntur, & po-

pulo inculcantur, faciunt, ut Confraternitates de se & ex suo instituto laudabiles, sæpius populo sint non tantum inutiles sed non raro noxiæ: occasioneque præbeant hæreticis, Ecclesiam calumniandi, quasi salutem populi, solidamque omnem pietatem in externis quibusdam signis, & pietatis levissimis exercitiis positam crederet.

Ut ergo & populo adimatur occasio in perniciosam illam superstitionem & vanitatem incidendi; & hæreticis prætextus Ecclesiæ insultandi, quasi externis quibusdam Confraternitatum Symbolis aut pietatis exercitiis certam salutem annexam aut promissam crederet, convenit, ut Episcopi sæpius confraternitates visitando libellos earum sollicitè examinent, & quidquid hanc abominandam superstitionem fovere posset, tollerent; ipsisque Fidelibus piæ regulas præscriberent, ipsumque finem confraternitatem exponerent; atque de hoc per Parochos populum sæpius moneri & instrui curarent. Quo pacto contingeret, ut & populus veram de confraternitatibus ideam haberet, & hæreticis calumniandi Ecclesiam, & irridendi confraternitates prætextus eriperetur.

TITULUS XXXVIII.

De Sepulturis.

CAPUT I.

De Ritibus Sepulturæ & exequiis.

1. Apud primos Christianos in usu fuit honorifica mortuorum sepultura.
2. Non abicienda esse Christianorum corpora docet S. August.
3. Laudata divino testimonio iustorum sepultura.
4. Quare commendata iustorum sepultura?
5. Romanis etiam Gentilibus desepeliendis mortuis magna fuit cura.
6. Prodata actio Funeraria pro repetendis sumptibus sepultura.
7. Hi sumptus ante omne aliud as alienum solvendi.
8. Creditores præteriti debiti sepulturam impedire non possunt; neque intra 9. dies à morte debitoris debitum exigere, & quare?
9. An Parochus cadaver quod per limites Parochiæ vehitur arrestare queat præteriti iurium sibi competentium?
10. Quæ in favorem sepulture sub Gentilitate decreta erant, confirmarunt Imperatores Christiani.
11. Plures ritus quibus hodie utimur olim Judæis & Gentilibus fuere communes.
12. A Christianis respuendi non sunt ritus, quia iis Gentiles ad superstitionem abutebantur.
13. Jam pridem ritus fuit Christiani usus occludendi oculos mortui.
14. Idque ut horror ex aspectu defuncti oriri solius diminueretur.
15. Defunctorum corpora olim publicè exponebantur, & efferebantur, quemadmodum in Religiosis hodie observatur.
16. Eadem ratione invaluit ritus lavandi corpora defunctorum.
17. Mortui vestibus induti exponi & sepeliri solebant.
18. Hujus ritus reliqua sunt vestitio & expositio Sacerdotum.
19. Quid de hoc ritu scribat Durandus?
20. Prescriptum Ritualis Romani.

21. Quomodo hoc prescriptum in Belgio sit in usu?
22. Ate Durandi etiam circa vestitionem secularium laicorum aliquid super fuisse videtur.
23. Eo tempore videntur adhuc patenter exposita & delata fuisse mortuorum cadavera.
24. Cadavera laicorum hodie involvuntur lineo; quod olim factum fuit.
25. Antiquius corpora defunctorum sub vespertam efferebantur.
26. Vespertina corporum elatio dedit originem adhibendi faces.
27. Gentilibus moris fuit, ut etiam ad mortuorum monumenta lucernas accenderent.
28. Etiam diurnis funeribus in signum lætitiæ adhibiti cerei à Gentilibus & Judæis.
29. Idipsum factum à Christianis.
30. Cerei & hymni adhibiti in funere Christianorum ob victoriam peracti agonis.
31. Immodica & superstitiosa lætus indicia à Gentilibus in funeribus adhibita.
32. Quare hos lætuosos ritus improbarint Patres in funeribus Christianorum?
33. Ritus Gentilium convertunt Christiani in signa lætitiæ.
34. Clericis defunctos lugere induendo vestes lugubres vetuit Concilium Toletanum; & quare?
35. Non omnis in morte Christianorum lætus improbat.
36. Corporibus ad Ecclesiam delatis etiam ibidem hymni & psalmi decantabantur.
37. Hinc & vigiliæ defunctorum originem habent.
38. Inde ulterius officium defunctorum consistans primis vespertis & officio nocturno.
39. Quando Officium Defunctorum sit compositum incertum est.
40. Seculo 12. adhuc in officio defunctorum canebatur alleluja.
41. Officium Defunctorum ex Sacramentario conscripto seculo 10.

42. Celebrabitur Missa presente Corpore; quod & antiquitus est.
43. Volunt Ritualia hodierna ut Missa presente corpore celebratur, quod olim observabatur quoad totum officium; cuius ritus etiam superest vestigium.
44. Quid Missa in antiquo Sacramentario exhibita contineat diversum ab hodierna.
45. Preces qua in sepeliendo corpore hodie dicuntur etiam seculo 10. nota.
46. Trina iburificatio & trina aqua lustralis aspersio, non occurrunt in citato Sacramentario.
47. Rituum solet esse Magna pro Ecclesiarum diversitate varietas.
48. Quid circa hos varios ritus observare debeant Parochi, & quid Episcopi.
49. Exequia ab heredibus defuncto impendenda; & ad eas constringendi.
50. Juxta Synodorum Decreta differenda ultra sex septimanas.
51. S. Carolus vult ut heredes constringantur dare luminaria.
52. Parochi in urgendis exequiis cavere debent notam avaritiam.
53. Non probat Ecclesia immodicos exequiarum sumptus.
54. Quare ratione ab immoderatis sumptibus laicos abstractet Parochus.
55. Etiam Gentiles immoderatos funerum sumptus improbarunt; uti & Principes nostri.
56. Monita circa sumptus funerum populo utilia.
57. Item circa suffragia pro mortuis.
58. Ut populus ad exequias moderatas excitetur, procurandum, ut religiosa modestia & reverentia celebrentur.
59. Magnus solet in his celebrandis esse pietatis defectus.
60. Clerici in frequentandis Defunctorum officiis cavere debent mercenarium agendi modum.
61. In sepulchris merito haberetur exhortatio ad populum de morte & novissimis.
62. Frequenter solebant esse Orationes funebres; & quid in his vitandum?

A ipso Ecclesiae exordio Majores nostri certis & statis ritibus corpora Christianorum, ut animarum domicilia & templa Spiritus Sancti sepeliri docuerunt; eorumque sepulchram congruis honoribus ornarunt.

Origines lib. 8. contra Celsum ait: "Rationabilem animam honorare didicimus, & hujus organa sepulchro honorifice demandare.

Et S. Hieronymus advertit non tantum sub Veteri; sed & sub novo testamento honorem sepulchra laudari; scribens ad Paulam de obitu Bleisillae lib. 1. Epist. 25. ait: "De Moysse vero, inquit, & Aaron, quod eis ex veteri more sit planctus exhibitus, non mirandum est, cum & in Actis Apostolorum, jam Evangelio coruscante, Stephano fecerint Jerosolymae fratres planctum magnum, & utique planctus magnus, non in plangentium exanimatione, ut tu putas, sed in pompa funeris, & exequiarum frequentia intelligendus sit.

II. His consonat S. August. lib. 1. De Civitate Dei. 13. scribens: "Non sunt contemnenda & abjicienda corpora defunctorum, maximeque iustorum atque fidelium, quibus tanquam organis, ac vasibus, ad omnia bona opera, sanctus usus est Spiritus. Si enim paterna vestis & annulus, ac si quid ejusmodi, tanto charius est posteris, quanto erga parentes major affectus; nullo modo ipsa spernenda sunt corpora, quae utique multo familiarius atque conjunctius quam quaelibet indumenta gestamus.

III. Deinde paulo post: "Unde & antiquorum iustorum funera officiosa pietate curata sunt, & exequiae celebratae, & sepultura provisa, ipsique dum viverent, de sepeliendis, vel etiam transferendis suis corporibus, filiis mandaverunt, & Tobias sepeliendo mortuos Deum promeruisse, teste Angelo, commendatur. Ipse quoque Dominus die tertio resurrecturus, religiosam mulieris bonum opus praedicat, praedicandumque commendat, quod unguentum pretiosum super membra ejus effuderit, atque hoc ad eum sepeliendum fecerit. Et laudabiliter commemorantur in Evangelio, qui corpus ejus de cruce acceptum diligenter atque honorifice tegendum sepeliendumque curarunt.

IV. "Verum (ut ibidem monet) istae auctoritates non hoc admonent, quod insit ullus cada veribus sensus; sed ad Dei providentiam, cui placent etiam talia pietatis officia, corpora quoque mortuorum pertinere significant, propter fidem resurrectionis adstruendam, ubi & illud talibriter dicitur, quanta possit esse temeratio pro elemosynis, quas viventibus & sentientibus exhibemus, si neque hoc apud Deum perit, quod exanimis hominum membris officii diligentiaeque perfolvitur.

Plura de hoc pietatis officio mortuis impendendo habet idem S. Doctor libro De Cura pro mortuis; item Sermone 32. De Verbis Apostoli, qui in novissima editione est 172.

V. Quantam & ipsi Romani adhuc sub ipsa gentilitate curam pro mortuis haberint, evincunt, quae sub titulis Digestorum De Religiosis & sumptibus funerum, & ut funus ducere liceat; item De Mortuo inferendo, nec non De Sepulchro violato, ex responsis Jurisconsultorum referuntur.

VI. Ex quibus imprimis habetur, apud Romanos proditam fuisse actionem, quae funeraria dicitur; qua is qui in funus alicujus sumptus fecit, eos petere & exigere potest ab eo ad quem res illa pertinet, L. 2. ff. De Religiosis & sumpt. funer. puta heredem, patrem in cujus potestate defunctus erat, dominum, L. 14. §. fin. L. 21. & 31. ff. eod.

VII. Imò his sumptibus eam Romani praerogativam dedere, ut qui hos fecerit, omnibus creditoribus praeratur; possitque illos tanquam aë alienum, non tantum ante legata; sed etiam ante omne aliud creditum deducere L. penult. ff. eod.

VIII. Sepulchra favor fecit, ut nec creditores ullo modo impedire, aut debitoris cadaver inquietare possent. L. 3. §. 4. ff. De Sepulch. viol.

IX. Hinc Peckius in tractatu suo De Jure sistendo capite §. n. 23. graviter invehitur in Parochos, qui contra jus humanitatis detinent cadavera quae per eorum Parochias transvehuntur, praetextu jurium quae sibi ratione istius transitus per limites parochiae competere praetendunt: cum tamen jam pridem apud Romanos decretum esset, ut funus ducere liceat per viam publicam L. 38. ff. De Relig. & sumpt. fun. quia funeris faciendi aditus semper esse debet L. 10. ff. eod.

X. Haec aliaque quae luculenter probant, Romanis funeris & sepulchra causam favorabilem & piam fuisse, etiam ipsi Imperatores Christiani confirmarunt; uti ex relatione illorum in corpus Juris, nec non eorum subsequenter legibus patet.

XI. Quin & ritus plurimos, quibus hodie circa mortuos eorumque sepulchram utuntur, & jam pridem usi fuere Christiani, non tantum Judaeis; sed & gentilibus communes fuisse; atque tam ab his, quam illis primitus ad Christianos pervenisse notavit Baronius, & in sequentibus notabitur.

XII. Neque enim ritus illos respicere debuerit Christiani, quia ad suam superstitionem & gentilitatis errores eos adhibuerunt gentiles; modo sine superstitione ad

ad religiosum cultum adhiberi queant, quemadmodum jam pridem monuit S. Augustinus lib. 2. De Doctrina Christiana; atque signanter monet non idcirco musicam esse respiciendam, quia gentiles illa ad suam superstitionem abusi sunt: "Nos autem non propter superstitionem profanorum debemus musicam fugere, si quid inde utile, ad intelligendas Scripturas rapere poterimus.

XIII. Inter ritus mortuorum cada verbas, tum à Gentilibus, tum à Christianis jam pridem exhibitos, fuit mox ipsis corporibus mortuis oculos occludere: cujus ritus meminit Dionysius Alexandrinus apud Eusebium lib. 7. Hist. Eccles. cap. 22. è quo una intelligitur, non tantum oculos, sed & ora occlusa fuisse.

XIV. De hoc ritu latè agit eruditus auctor Romae Subterranea lib. 1. cap. 21. qui & genuinam hujus ritus rationem ibidem num. 13. indicasse videtur; nimirum quod quasi natura dicente hunc ritum adhibuerint, ad propulandum horrorem illum, qui ex apertis, patentibusque mortuorum oculis, quibus omnis cum vita ac lumine decor extinctus est, exemplo animis astantium refunditur.

XV. Indubitarum enim est, mortuorum corpora, non ut hodie localis fuisse inclusa, sed patenter fuisse omnium oculis exposita, & ad sepulchra delata; quemadmodum & hodie Religiosorum cada vera feretro imposita, ad Ecclesiam deferuntur, & sepeliuntur: moremque illum hodiernum cada vera localis includendi, & quasi oculis humanum substrahendi recentem esse certum est.

XVI. Verisimile est, ex eodem more scilicet cada vera patenter exponendi & deferendi invaluisset ritum apud Antiquos vulgatum, corpora defunctorum lavandi; uti non obscurè indicant ipsa Acta Apostolorum cap. 9. ubi de Tabitha Joppeni mortua; & à S. Petro resuscitata dicitur: "Quam cum lavissent posuerunt eam in canaculo. Meminit quoque ejusdem ritus Dionysius Alexandrinus apud Eusebium loco citato. Et apud Gregorium Turonensem De Vitae Patrum cap. 3. de S. Gallo Episcopo Avernae refertur: "Exinde ALBUTUS & vestitus in Ecclesiam deferitur. In Sacramentario S. Gregorii post preces psalmosque in cujusque obitu recitari solitos subdit: postea lavetur & ponatur in feretrum. Et in Sacramentario MS. Ratoldi Abbatis è quo officium sepulchrae edit Hugo Menardus in notis ad Sacramentarium Gregorii pag. 262. legitur: Oratio post LAVATIONEM corporis antequam de domo EFFERATUR.

XVII. Forsan eodem ex capite mos olim fuit corpus defuncti pretiosis vestibus induendi; idque pro qualitate & conditione personarum; atque cum iidem vestibus expositum postmodum sepeliendi. S. Hieronymus in fine vitae S. Pauli scribit: "Cur & mortuos vestros auratis obvolvitis vestibus: cur ambitio inter luctus lacrimisque non cessat? An cada vera divinum nisi in serico purpureo necesse sunt? Plura de hoc ritu testimonia recitat Hugo Menardus in notis ad Sacramentarium S. Gregorii pag. 266.

XVIII. Hinc indubiti mos inolevit, ut Episcopi & Clerici vestibus Ordini congruentibus induerentur; & iis induiti exponerentur, & sepelirentur. De S. Gebhardo Episcopo Constantiensi lib. 1. vita ipsius cap. 22. scribitur: "Cum ergo lotus & SACERDOTALIBUS, ut MORIS est, vestibus induitus & feretro impositus ad Ecclesiam fuisset deportatus. Et S. Gregorius Turonensis in vitis Patrum cap. 3. de S. Gallo Episcopo Avernae scribit: "Exinde ablatus & VESTITUS in Ecclesiam deferitur. Plura habet de hac cerimonia Menardus loco citato pag. 267.

XIX. G. Wilhelmus Durandus in Rationali Divinorum Officiorum lib. 7. cap. 159 de defectibus rituum sepeliendi suo tempore usitatum ait: "Clerici si fuerint ordinati, illis indumentis sepeliantur, quibus fuerant ordinati. Si non habeant ordines, more laicorum,

XX. Rituale Romanum sub Paulo V. de hac cerimonia haec habet: "Sacerdos aut cujusvis Ordinis Clericus defunctus vestibus suis quotidianis communibus uti que ad talem vestem inclusive, tum desuper sacro vestitu Sacerdotali vel Clericali, quem Ordinis sui ratio postulat, indui debet, Sacerdos quidem super talem vestem amictu alba, cingulo, manipulo, stola, & casula seu planeta violacea sit indutus.

"Diaconus vero induatur amictu, alba, cingulo, manipulo, stola super humerum sinistro, quae sub axilla dextra annectatur, & dalmatica violacea

"Subdiaconus autem amictu, alba, cingulo, manipulo, & tunicella.

"Alii praeterea inferiorum Ordinum Clerici superpelliceo supra vestem talem ornari debent; singuli praedicti cum tonsura ac birretis suis.

XXI. Hoc Ritualis praescriptum quoad Episcopos & Sacerdotes etiam in his partibus servatur; at quoad inferioriores Clericos passim desit esse in usu; neque hi publice & patenter exponi solent; sed tantum Episcopi & Sacerdotes. Regulares tamen, tamen etiam laici seu Conversi, habitu suo regulari, stola tamen superposita si Sacerdotes fuerint, induiti, exponi & sepeliri consueverunt; quae sunt antiqui motis, olim omnibus Christianis communis, reliquiae.

XXII. Olim moris fuisse, saltem in aliquibus Ecclesiis tum orientalibus, tum Latinis, ut Eucharistia sive Corpus Domini imponeretur pectori ipsius defuncti, atque cum ipso sepeliretur constat ex Amalario Fortunato lib. 4. cap. 41. ubi ex Beda refertur ritum observatum in sepulchra S. Cuthberti inter alia dicit; oblatam super pectus sanctum posita fuisse. Et in vita S. Basilii scribit S. Amphilocho; "dividens panem in tres portiones, unam quidem suscepit cum timore multo, aliam vero servavit ad conspeliendum sibi, tertiam vero super columbam, argentiam suspendit super altare.

Ritum hunc etiam quodam miraculo probatum fuisse apparet ex iis quae infert S. Gregorius lib. 2. Dialog. cap. 24. Refert enim de S. Benedicto, quod puerum monachum, qui sine peritia ejus benedictione exierat, & repentina morte raptum, & quem sepultum terra bis evomuerat, patentibus restituere volens, iis Communionem Corporis Domini dederit, dicens, ite & hoc Dominicum corpus super pectus ejus cum magna reverentia ponite, & sic sepultura eum tradite: Quod cum factum esset, terra puerum non amplius evomuit.

Ad hunc ritum relatis hinc SS. Basilii & Benedicti auctoritatibus reflectens Cardinalis Bona lib. 2. Rer. liturg. capit. 17 §. 6. ait: "Sive id fecerint sancti Patres peculiari instinctu, ne unquam à Domino separarentur, sive ex consuetudine tunc recepta haec tamen postea abrogata fuit.

Quidni tamen dicamus, hujus antiqui ritus vestigium seu reliquias esse, quod hodie cada veribus Sacerdotum apponatur calix cretus cum hostia non consecrata, & conspeliatur?

XXIII. Seculares autem communes laici; vestiri non solent, neque publice exponi. Aliquod nihilominus etiam circa laicos aetate Durandi hujus vestitionis vestigium super fuisse insinuant quae loco citato de rituum communi sepeliendi refert: "Debent (ait) mortui ad hunc modum sepeliri; sudariis videlicet induiti, & ut caligas circa tibias habeant, & soles in pedibus; quo significant, se ita paratos esse ad judicium.

XXIV. Hodie cada vera laicorum non amplius patenter; sed localis inclusa ad Ecclesiam deferuntur. Quo autem tempore ritus ille cada vera localis includendi invaluerit, haecenus non inveni; admodum verisimile invaluisse, quando non amplius sub vesperam, sed pleno die corpora defunctorum ad templum portari cape-